

מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלֶּא דְדוּד
כֶּף אָמַר, הוֹרְנֵי ה' דְרַכְּךָ - אוֹתָהּ
דְרַךְ מִישׁוּר וּמִתְקַנְתָּ לְגַלּוּת עֵינֵי
וְלַדְעַת אוֹתוֹ. אַחַר כֶּף אֶהֱלֶךְ
בְּאַמְתָּךְ - אֵלֶךְ בְּדְרַךְ אָמֶת וְלֹא
אֶסְטָה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל. יַחַד
לְבָבִי - מַה זֶה לְבָבִי? כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שם עג) צוּר לְבָבִי וְחֻלְקִי.
וְכָל זֶה אֲנִי מִבְקֵשׁ לִירְאָה אֶת
שְׁמֶךָ. לְהַדְבִּיק בִּירְאָתְךָ, לְשַׁמֵּר
אֶת דְרַכֵּי כְּרִאוּי. לִירְאָה שְׁמֶךָ -
מִקוֹם חֻלְקִי שָׁבוּ שְׂרוּיָה הִירְאָה
לִירָא.

בֵּא רְאֵה, כָּל בֶּן אָדָם שִׁירָא אֶת
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂרוּיָה עִמּוֹ
הָאֱמוּנָה כְּרִאוּי, שְׁהֲרִי אוֹתוֹ אָדָם
הוּא שְׁלֵם בְּעִבּוּדַת רְבוּנוֹ. וְיָמִי
שְׁלֵא שְׂרוּיָה בּוֹ יִרְאֵת רְבוּנוֹ, לֹא
שְׂרוּיָה בּוֹ אֱמוּנָה, וְאֵינּוּ כְּדָאֵי
לְהִיּוֹת לוֹ חֻלְקָא לְעוֹלָם הַבָּא.

עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֶרְחַ
צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד
נְכוּן הַיּוֹם. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְדִיקִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה
בִּיקְרָם.

בֵּא רְאֵה מַה כְּתוּב, וְאֶרְחַ
צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ. מַה זֶה כְּאוֹר
נֶגְהָ? כְּמוֹ אוֹתוֹ הָאוֹר הַמְּאִיר
שֶׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, זֶהוּ שְׁגִנּוּ
לְצְדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. הוֹלֵךְ
וְאוֹר - שֶׁהוּא עוֹלָה כְּאוֹרוֹ תְּמִיד
וְלֹא גוֹרַע מִמֶּנּוּ. אֲכַל בְּרִשְׁעִים
מַה כְּתוּב? (שם) דְרַךְ רִשְׁעִים
כְּאֶפְלָה לֹא יָדְעוּ בְּמָה יִכְשְׁלוּ. לֹא
יָדְעוּ - וְכִי לֹא יוֹדְעִים? אֵלֶּא
רִשְׁעִים שֶׁהוֹלְכִים בְּדְרַךְ עֲקָמָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא רוֹצִים לְהִסְתַּכֵּל
לְהֵם [לְהֵם] שֶׁעֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְדוֹן אוֹתָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם
וְלְהַכְנִיסָם בְּדִין גִּיהֵנָם. וְהֵם
צוֹרְחִים וְאוֹמְרִים: אוּי לָנוּ שְׁלֵא
הִרְפַּנּוּ אֲזַנִּים וְלֹא הִקְשַׁבְנוּ

זַכָּאָה אוֹ חֵיבָא. וְדוּד הִיךְ תִּבְעֵ דָא מַעֵם
קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֵלֶּא דְדוּד הָכִי קָאֱמַר. הוֹרְנֵי
יְיָ דְרַכְּךָ. הֵהוּא אֶרְחַ מִישׁוּר וּמִתְקַנְתָּ לְגַלּוּתָהּ
עֵינֵי וְלִמְנַדַּע לִיָּהּ, וְלִבְתָּר אֶהֱלֶךְ בְּאַמְתָּךְ
אִיְהוּ בְּאַרְחַ קְשׁוּט וְלֹא אֶסְטִי לְיָמִינָא
וְלִשְׂמָאלָא. יַחַד לְבָבִי מֵאֵן לְבָבִי. כְּמָה דָּאֵת
אָמַר (תהלים עג) צוּר לְבָבִי וְחֻלְקִי. וְכָל דָּא אֲנָא
תִּבְעֵ לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לְאַתְדַּבְקָא בְּדַחְלַתְךָ,
לְאַסְתַּמְרָא אוֹרְחֵי כְדָקָא יָאוּת. לִירְאָה שְׁמֶךָ
אֶתְר חוֹלְקֵי דְבִיָּה שְׂרִיא דַחְלַתָּא לְמַדְחַל.

תָּא חֲזִי, כָּל בֶּר נֶשׁ דְדַחִיל לִיָּהּ לְקַדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא שְׂרִיא עִמִּיהָ מְהִימְנוּתָא כְּדָקָא
יָאוּת דִּהֵא הֵהוּא בֶר נֶשׁ שְׁלִים בְּפוּלְחָנָא
דְמַרְיָה. וּמֵאֵן דָּלָא שְׂרִיא בִיָּה דַחְלָא דְמַרְיָה
לֹא שְׂרִיא עִמִּיהָ מְהִימְנוּתָא וְלֹאוּ אִיְהוּ כְּדָאֵי
לְמַהוּי לִיָּהּ חוֹלְקָא בְּעֻלְמָא דָּאֵתִי.

תָּו פִּתַּח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֶרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר
נוֹגֵה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם. זַכָּאִין
אֲנוּן צְדִיקָנָא בְּעֻלְמָא דִין וּבְעֻלְמָא דָּאֵתִי
דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיהוּן.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתוּב וְאֶרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר
נוֹגֵה. מָאִי כְאוֹר נוֹגֵה. כִּהֵהוּא נְהוּרָא
דְנִהִיר דְבְרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעוֹבְדָא
דְבְרֵאשִׁית, דָּא הוּא דְגִנִּיז לּוֹן לְצְדִיקָנָא
לְעֻלְמָא דָּאֵתִי. הוֹלֵךְ וְאוֹר דָּאִיְהוּ סְלִיק
בְּנִהוּרִיָּה תְדִיר וְלֹא גִרַע מִנִּיהָ. אֲכַל בְּחֵיבָא
מַה כְּתוּב, (משלי ד) דְרַךְ רִשְׁעִים כְּאֶפְלָה, לֹא
יָדְעוּ בְּמָה יִכְשְׁלוּ. לֹא יָדְעוּ, וְכִי לֹא יָדְעִין.

אֵלֶּא חֵיבָא אֲזִלִּי בְּעֻקְמוֹ דְאַרְחָא כִּהֵאִי
עֻלְמָא. וְלֹא בְּעָאן לְאַסְתַּכְּלָא דְזַמִּין (ד"א ל"ג לוז)
קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִידָן לְהוּ כִּהֵהוּא עֻלְמָא
וְלֹאֲעֻלָּה לּוֹן בְּדִינָא דְגִיְהֵנָם. וְאֲנוּן צְוֹרְחִין
וְאֹמְרִין וּוִי לָן דָּלָא אוֹרִיכְנָא אוֹדְנִין וְלֹא

בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וּבְכָל יוֹם אוֹמְרִים:
וַיִּלְנוּ!

בֹּא רֵאָה, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא לְהֵאִיר לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם
הַבֹּא וּלְתַתּ לָהֶם שְׂכָר חֶלְקָם,
מְקוֹם שְׁעִין לֹא שׁוֹלֵט לְעַמֵּד
עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה טד) עֵין
לֹא רֵאָתָה אֱלֹהִים זולָתְךָ יַעֲשֶׂה
לְמַחֲפָה לוֹ. וּכְתוּב (שם טו) וַיִּצְאוּ
וַיִּרְאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים
בִּי. וּכְתוּב (מלאכי א) וְעִסְוֹתֵם
רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אִפְרַח תַּחַת כַּפּוֹת
רַגְלֵיכֶם. אֲשֶׁרֵי הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבֹּא. עֲלֵיהֶם כְּתוּב
(ישעיה ט) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
אֶרֶץ. וּכְתוּב (תהלים קמ) אֵף צַדִּיקִים
יִדְּוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֵת
פְּנֵיךָ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:
פְּרֻשֶׁת תּוֹלְדוֹת נח

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נח. רַבִּי חֵיִיא פְּתַח,
(ישעיה ט) וְעַמְּךָ כָּלָם צַדִּיקִים
לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מְטַעִי
מַעֲשֶׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. אֲשֶׁרֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה
וַיִּוֹדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה שֶׁבְּגִלְלָה
יִזְכּוּ לְעוֹלָם הַבֹּא.

בֹּא רֵאָה, לְכָל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ חֶלֶק
לְעוֹלָם הַבֹּא, מֵהַ טַעֲמִים? מִשׁוּם
שְׁשׂוּמְרִים הַבְּרִית שֶׁהָעוֹלָם
עוֹמֵד עָלֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה לב)
אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֻקּוֹת
שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי. וְעַל זֶה,
יִשְׂרָאֵל שְׁשׂוּמְרִים הַבְּרִית וְקִבְּלוּ
אוֹתָהּ, יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם
הַבֹּא.

וְרֵא עוֹד, אֵלָּא מִשׁוּם כֶּף נִקְרָאוּ
צַדִּיקִים. מִכָּאן לְמַדְּנוּ, כָּל מִי
שֶׁשׂוּמֵר הַבְּרִית הַזֶּה שֶׁהָעוֹלָם
עוֹמֵד עָלֶיהָ, נִקְרָא צַדִּיק. מִנַּיִן
לָנוּ? מִיּוֹסֵף. מִשׁוּם שֶׁשָּׁמַר אֵת
בְּרִית הָעוֹלָם זָכָה שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק.
וְעַל כֶּף וְעַמְּךָ כָּלָם צַדִּיקִים
לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ.

אַצִּיתָנָא בְּהֵוֹא עֲלֵמָא. וּבְכָל יוֹמָא אָמְרִי וַיִּוִּי
דָּא.

תָּא חֲזִי, זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַנְהָרָא לֹון
לְצַדִּיקָיָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וּלְמִיָּהֵב לֹון
אַגְר חוּלְקֵהוּן אַתְר דְּעִינָא לֹא שְׁלֵטָא לְמִיקָם
עֲלִיהָ כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ישעיה טד) עֵין לֹא רֵאָתָה
אֱלֹהִים זולָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲפָה לוֹ. וּכְתִיב, (ישעיה
טו) וַיִּצְאוּ וַיִּרְאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי.
וּכְתִיב, (מלאכי א) וְעִסְוֹתֵם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אִפְרַח
תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם. זְפֹאִין אַנוּן צַדִּיקָיָא
בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. עֲלֵייהוּ כְּתִיב
(ישעיה ט) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. וּכְתִיב,
(תהלים קמ) אֵף צַדִּיקִים יִדְּוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל
אֵת פְּנֵיךָ. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (חסר):

פְּרֻשֶׁת תּוֹלְדוֹת נח

(דף נט ע"ב)

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נח, רַבִּי חֵיִיא פְּתַח (ישעיה ט)
וְעַמְּךָ כָּלָם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ
נֶצֶר מְטַעִי מַעֲשֶׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. זְפֹאִין אַנוּן
יִשְׂרָאֵל דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא, וַיִּדְּעֵי אֶרְחִין
דְּאוֹרֵייתָא, דְּבִגְיִנָּה יִזְפוּן לְעֵלְמָא דְאַתִּי.

תָּא חֲזִי, כָּל יִשְׂרָאֵל אֵית לֹון חוּלְקָא לְעֵלְמָא
דְאַתִּי. מְאִי טַעֲמָא בְּגִין דְּנִטְרִין בְּרִית
דְּעֵלְמָא אַתְקִיִּים עֲלִיהָ. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ירמיה
לב) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם
וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל דְּנִטְרִי בְּרִית
וְקִבְּלוּ לִיהָ אֵית לֹון חוּלְקָא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

וְרֵא עוֹד אֵלָּא בְּגִין כֶּף אִקְרוּן צַדִּיקִים. מִכָּאן
אוּלְפִנָּא כָּל מָאן דְּנִטְרִי הֵאִי בְּרִית
דְּעֵלְמָא אַתְקִיִּים עֲלִיהָ. אִקְרִי צַדִּיק. מִנָּא לֹון
מִיּוֹסֵף. בְּגִין דְּנִטְרִי לִיהָ לְבְּרִית עֵלְמָא, זָכָה
דְּאִקְרִי צַדִּיק. וְעַל כֶּף וְעַמְּךָ כָּלָם צַדִּיקִים
לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ.